

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**ТИМЧАСОВИЙ ПОРЯДОК
ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
В ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ ТАВРІЙСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
АГРОТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Запоріжжя

2023

Тимчасовий порядок проведення атестації здобувачів вищої освіти в дистанційному режимі у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного /Ломейко О.П., Кувачов В.П., Галько С.В., Іванова І.Є., Колокольчикова І.В., Шокорев О.М. – Запоріжжя: ТДАТУ, 2023.

Тимчасовий порядок проведення атестації здобувачів вищої освіти в дистанційному режимі у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного (далі – ТДАТУ) розроблено відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України (лист від 14.05.2020 № 1/9-249 про «Рекомендації щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання»).

Метою зазначеного Тимчасового порядку є визначення основних засад в умовах дії воєнного стану або при інших форс-можорних обставинах щодо організації та проведення (за необхідності) атестації здобувачів вищої освіти ТДАТУ в дистанційному режимі.

Авторський колектив:

ЛОМЕЙКО О.П. – перший проректор, к.т.н., доцент

КУВАЧОВ В.П. – в.о.декана МТ факультету, д.т.н., доцент

ГАЛЬКО С.В. – в.о.декана факультету ЕКТ, к.т.н., доцент

ІВАНОВА І.Є. – декан факультету АТЕ, к.с.г.н., доцент

КОЛОКОЛЬЧИКОВА І.В. – в.о.декана факультету ЕтаБ, д.е.н., доцент

ШОКАРЕВ О.М. – керівник ННІЗУП, к.т.н., доцент

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Протокол засідання

Вченої ради ТДАТУ

від 31 січня 2023 року №7

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Тимчасовий порядок проведення атестації здобувачів вищої освіти в дистанційному режимі у ТДАТУ (далі – Порядок) є тимчасовою складовою частиною «Положення про організацію освітнього процесу в ТДАТУ» та «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у ТДАТУ».

1.2 Атестація здобувачів вищої освіти (далі – здобувач) у дистанційному режимі, які навчаються за освітніми програмами бакалавра або магістра з усіх спеціальностей і форм навчання, проводиться в терміни визначені навчальним планом і затверджені графіком навчального процесу на денній або заочній формах навчання.

1.3 Цей Порядок застосовується із дотриманням положень і процедур, описаних в основному документі, який регламентує атестаційний процес в університеті – «Положенні про атестацію здобувачів вищої освіти у ТДАТУ». У дистанційному режимі порядок створення і сутність функціональних обов'язків голови, членів і секретаря екзаменаційної комісії (ЕК) залишаються незмінними, змінюються лише канали й засоби комунікації, механізми взаємодії членів ЕК і здобувачів.

Основні положення й механізми дистанційної атестації (ДА) в університеті реалізуються з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України (лист від 14.05.2020 № 1/9-249 про «Рекомендації щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання»).

1.4 Атестація здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти (студентів) у дистанційному режимі може здійснюватись як у повномасштабному (на всіх освітніх програмах університету чи переважній їх більшості), так і в частковому (для окремих освітніх програм, академічних груп, здобувачів вищої освіти) варіантах, про що видається наказ ректора університету.

1.5 Атестація здобувачів вищої освіти ТДАТУ, як правило, застосовується у випадках, коли можливості фізичного відвідування приміщень університету здобувачами обмежені або відсутні і традиційні інструменти атестації не можуть бути застосовані з поважних причин, а саме:

- 1) для усіх здобувачів вищої освіти в умовах воєнного стану в Україні;
- 2) форс-мажорні обставини (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші);
- 3) для здобувачів стан здоров'я яких забороняє контактування з іншими особами (гостра респіраторної хвороба COVID-19, туберкульоз або самоізоляція здобувача після цієї хвороби тощо);
- 4) для іноземних громадян при наявності зовнішніх факторів, що унеможливають перетин кордону для проходження атестації здобувача у встановлений термін;
- 5) для громадян України, які в період атестації перебувають за межами України з причини навчання за освітніми програмами академічної мобільності,

подвійного диплому або отримують другу вищу освіту в іноземних закладах освіти;

б) для здобувачів, у виключних випадках, які мають вагомі перешкоди для очної атестації в університеті (виконання професійних обов'язків державного значення, перебування на окупованій території України тощо).

1.6 Екзаменаційна комісія в умовах ДА працює за розкладом, як і в звичному режимі, однак, для мінімізації ризиків порушення здобувачем правил академічної доброчесності через заборонене використання ним джерел інформації, можливе суттєве зменшення тривалості підготовки відповідей на екзаменаційні питання й виконання завдань.

Дистанційна атестація, як і технології дистанційного навчання протягом семестру, передбачають взаємодію учасників освітнього процесу як в асинхронному, так і синхронному режимах. Під час ДА здійснюється цифрова відеофіксація процесу атестації засобами он-лайн відеоконференції, технічними засобами відеозапису або, в окремих випадках, за допомогою фотофіксації, аудіозапису або інших засобах комунікації.

1.7 Цей Порядок характеризує найбільш типові для спеціальностей і освітніх програм ТДАТУ варіанти підходів і механізмів щодо порядку проведення атестації з використанням дистанційних технологій навчання. У разі потреби на основі цього Порядку факультети можуть конкретизувати варіанти ДА здобувачів з урахуванням специфіки атестаційних заходів для кожної освітньої програми.

Порядок атестації у дистанційному режимі має гнучкий характер, залежить від неперервної модернізації засобів електронної комунікації і формажорних ситуацій, а тому може оновлюватись відповідно до обставин, що склалися. З огляду на це Порядок не пізніше ніж за тиждень до початку кожного етапу атестації оприлюднюється на сайті ТДАТУ і доводиться до відома здобувачів освіти та членів екзаменаційної комісії.

2. ВИМОГИ ДО ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ В ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ

2.1 Атестаційні заходи (усні і письмові екзамени, тестування, захисти кваліфікаційних робіт тощо) із застосуванням дистанційних технологій навчання повинні відповідати таким загальним вимогам:

- авторизований доступ до інформаційно-комунікаційних інструментів організації дистанційного навчання;
- можливість визначення часу початку й завершення доступу, тривалості виконання завдань;
- об'єктивність критеріїв перевірки результатів виконання завдань (відповідей) з активним використанням автоматизованих засобів оцінювання знань;
- варіативність формування завдань контрольних заходів із використанням алгоритмів випадкового вибору запитань.

2.2 Для підготовки до атестації здобувачів вищої освіти університету в дистанційному режимі використовується Освітній портал ТДАТУ та сайт випускової кафедри.

2.3 З метою забезпечення візуалізації та надійної автентифікації здобувачів, їх атестація в дистанційному режимі проводиться, як правило, у форматі он-лайн відеоконференції на платформі Zoom. В окремих випадках, які унеможливають підключення здобувачів вищої освіти в он-лайн режимі, допускаються інші засоби комунікацій, зокрема освітній портал, меседжери, електронна пошта тощо.

3. ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП ДО АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ В ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ

3.1 Підготовчий етап до атестації в дистанційному режимі здійснюється орієнтовно в такому порядку:

- наповнення Освітнього порталу інформаційними ресурсами, необхідними для ґрунтовної підготовки здобувачів до атестації з відповідних освітніх програм;
- ознайомлення на сайті університету здобувачів з механізмом і особливостями проведення атестації на певній освітній програмі (спеціальності);
- проведення у режимі он-лайн конференції консультацій із роз'ясненням технічних та організаційних особливостей проведення атестації у дистанційному режимі (порядок дій на атестаційному заході, регламент, процедура вибору білету, процедура публічного захисту, оцінювання, оголошення результатів тощо);
- створення банку тестових завдань для атестації (при їх наявності) на Освітньому порталі університету.

3.2 Матеріали для атестації здобувачів розміщуються на Освітньому порталі у вигляді окремого електронного курсу з назвою «Атестація з освітньої програми (назва освітньої програми, код і назва спеціальності)».

У електронному курсі атестації містяться:

- скан-копія наказу про проведення атестації;
- скан-копія наказу на затвердження складу ЕК;
- критерії оцінювання;
- інструкція до проведення атестації;
- повідомлення про здійснення цифрової фіксації (відеозапису, аудіозапису, фотофіксації тощо) процедури атестації;
- посилання, ідентифікатор та код доступу для участі у відеоконференції на платформі Zoom для проведення он-лайн комунікацій із здобувачами освіти.

3.3 Доступ до електронного курсу атестації надається:

- здобувачам освіти, які проходять атестацію у дистанційному режимі;
- голові і членам ЕК.

При проведенні атестації здобувачів вищої освіти у формі публічного захисту кваліфікованої роботи, доступ надається керівнику дипломної (магістерської) роботи (проекту).

Для технічного забезпечення атестації здобувачів до участі в атестаційному процесі можуть залучатися інженери комп'ютерних класів або працівники центру інформаційних технологій і систем університету, а для контролю за дотриманням нормативних вимог атестації у дистанційному режимі - працівники навчального відділу або відділу моніторингу якості освітньої діяльності університету.

4. ТИПОВІ ФОРМИ Й АЛГОРИТМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ В ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ

4.1 Атестація здобувачів із застосуванням дистанційних технологій здійснюється у таких основних формах:

- виконання тестових завдань у системі Moodle на Освітньому порталі ТДАТУ;
- усні відповіді на екзаменаційні білети в режимі відео конференції на платформі Zoom;
- письмові відповіді на екзаменаційні білети й надсилання відповідей через систему Moodle на Освітньому порталі, електронною поштою або іншими доступними засобами комунікації;
- публічний захист кваліфікаційних (бакалаврських, магістерських) робіт у режимі відеоконференції;
- змішані форми, які поєднують: тестові завдання, письмові та усні відповіді на екзаменаційні білети.

4.2 Для більшості освітніх програм ТДАТУ оптимальним є варіант (алгоритм) змішаної форми проведення атестаційного кваліфікаційного екзамену, який охоплює декілька етапів.

4.2.1 Відповідно до графіку роботи ЕК та розкладу екзаменів (затверджених першим проректором) здобувачі заходять у режим відеоконференції за посиланнями, які надсилаються безпосередньо перед атестацією (обов'язковою умовою атестації здобувачів є ідентифікація учасників ДА, які зобов'язані мати постійний відеозв'язок і підписатись із вказівкою прізвища, ім'я та статусу (студент, член ЕК, голова ЕК).

4.2.2 Перша частина атестації (за наявності) – автоматизоване тестування на Освітньому порталі ТДАТУ. Студенти, будучи підписаними на курс з атестації, входять у Moodle за допомогою своїх акаунтів і проходять протягом визначеного часу тестування, результати якого дізнаються одразу після закінчення проходження тестування.

4.2.3 Друга частина атестації (обов'язкова) – усна або письмова відповідь на питання екзаменаційного білету, проходить, як правило, в режимі он-лайн відеозв'язку здобувача з екзаменаційною комісією:

- після обрання білету студенту надається обмежений і фіксований час на підготовку відповіді або ж право на відповідь без підготовки;

- усі записи, здійснені під час підготовки, чи додатково виконані завдання завантажуються у бланк завдання на Освітній портал, надсилаються на електронну пошту або будь-яким іншим доступним засобом комунікації одразу після закінчення підготовки до відповіді;
- у разі потреби здобувач може проілюструвати виконану роботу на власному комп'ютері засобами демонстрації екрану в конференції.

4.2.4 Наступний етап – відключення здобувачів від відеозв'язку із комісією з метою обговорення екзаменаційною комісією результатів атестації здобувачів на закритій он-лайн відео конференції або у очній формі.

4.2.5 Відновлення відеозв'язку із здобувачами та оголошення результатів атестаційного кваліфікаційного екзамену.

4.3 Типовий порядок (алгоритм) атестації у формі публічного захисту кваліфікаційної (бакалаврської, магістерської) роботи (проекту) охоплює такі заходи:

4.3.1. Кваліфікаційна робота разом з супровідними документами (відгук керівника й рецензента) в паперовому варіанті надсилається ЕК (в деканат чи на випускову кафедру) поштою не пізніше як за три дні до дня захисту.

4.3.2. Електронний варіант кваліфікаційної роботи не пізніше ніж за 10 днів до захисту надсилається на електронну пошту керівника чи випускової кафедри для її перевірки на плагіат.

4.3.3. Якщо через форс-мажорні обставини на цей час не було отримано підписаний здобувачем освіти паперовий примірник кваліфікаційної роботи та оригінали супровідних документів з відповідними підписами, здобувач не пізніше як за три дні до захисту має надіслати ЕК їх електронні примірники з дотриманням таких вимог:

- відгуки керівника й рецензента з їх підписами, а також титульна сторінка з підписом студента мають бути підготовленими в pdf-форматі або сканованими (фотографованими). Тоді на початку процедури захисту секретар екзаменаційної комісії у присутності комісії та здобувача освіти має оголосити перед виступом здобувача освіти фразу: *«Чи підтверджуєте Ви, (ПІБ здобувача освіти), надсилання (дата) кваліфікаційної роботи на тему «Тема кваліфікаційної роботи» загальним обсягом сторінок (повна кількість сторінок разом з додатками) на електронну пошту керівника чи випускової кафедри».*

Відповідь здобувача освіти має бути зафіксована на відеозаписі захисту.

- за відсутності підтверджувального документу про попереднє проходження роботи на плагіат у відділі моніторингу якості освітньої діяльності університету, кваліфікаційна робота до захисту не допускається.

4.3.4. З метою убезпечення себе від можливих технічних перешкод під час захисту роботи в режимі відеозв'язку здобувач освіти може не пізніше як за день до захисту переслати ЕК засобами електронного зв'язку презентаційні матеріали та відеовиступ своєї доповіді з присвоєнням файлам імен, що відповідають прізвищу здобувача (наприклад, *Іванов_Презентація та Іванов_Доповідь*).

Для проведення публічного захисту кваліфікаційної роботи в режимі відеоконференції обов'язковою електронною платформою є ZOOM.

4.3.5. Секретарем чи одним з членів ЕК створюється запрошення на конференцію, яке розсилається членам комісії і здобувачам не пізніше ніж за день до атестації.

4.3.6. За 15 хв. до початку атестації розпочинається процедура реєстрації та ідентифікації учасників дистанційної атестації.

4.3.7. Рекомендований час для публічного захисту кваліфікаційних робіт у дистанційному режимі до 15 хв.

4.3.8. Після завершення виступів усіх здобувачів екзаменаційна комісія визначає час (до 15 хв.), упродовж якого в онлайн-режимі або в очній формі відбувається обговорення процедури захисту та обґрунтування узгоджених членами ЕК результатів атестації. На цей період здобувачі відключаються від відеозв'язку.

4.3.9. Оголошення результатів атестації відбувається у присутності всіх членів комісії та учасників процесу атестації у форматі відеоконференції, для чого здобувачам пропонується знову приєднатися до відеозв'язку.